

РІШЕННЯ

колегії Державного архіву Запорізької області

26.02.2021

м. Запоріжжя

№ 2

Про підсумки роботи архівних установ області для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду (трудовах архівів) за 2020 рік

Розглянувши підсумки роботи архівних установ області для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду (трудовах архівів) за 2020 рік, колегія Державного архіву Запорізької області відзначає, що трудові архіви виконали значні обсяги робіт в напрямку забезпечення збереженості соціально значущих документів ліквідованих установ та задоволення соціально-правових інтересів громадян.

Державним архівом Запорізької області, архівними установами райдержадміністрацій надавалась організаційна, консультативно-методична допомога районним радам, виконавчим органам сільських, селищних, міських рад у створенні та організації діяльності трудових архівів, в т.ч. комунальних підприємств.

Протягом року Державним архівом та архівними установами райдержадміністрацій та міськрад Запорізької області надавалась методична та практична допомога архівним установам для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, що не належать до Національного архівного фонду в організації їх діяльності. Державним архівом Запорізької області та Запорізьким центром перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій проведено два тематичні короткострокові семінари з актуальних питань діяльності архівних установ області для працівників архівних установ райдержадміністрацій та міських (міст обласного значення) рад, де піднімалися питання організації роботи трудових архівів.

Постійно надається консультаційна та методична допомога.

В мережі трудових архівів протягом 2020 року пройшли такі зміни.

Рішенням четвертої (позачергової) сесії сьомого скликання Більмацької селищної ради Більмацького району Запорізької області від 25.10.2019 № 2 «Про прийняття установ, закладів та майна до комунальної власності Більмацької селищної ради» відповідно до рішення Більмацької районної ради Запорізької області від 25.10.2019 № 1 «Про передачу бюджетних установ та індивідуально визначеного рухомого і нерухомого майна, закріпленого за ними, із спільної власності територіальних громад сіл, селищ Більмацького району у

комунальну власність Більмацької селищної об'єднаної територіальної громади» Більмацька селищна рада з 01.01.2020 прийняла із спільної власності територіальних громад сіл, селищ Більмацького району до комунальної власності Більмацької селищної ради Комунальну установу «Об'єднаний трудовий архів сільських, селищних рад району» Більмацької районної ради Запорізької області. Рішенням шостої сесії сьомого скликання Більмацької селищної ради від 23.12.2019 № 31 «Про зміну назви та затвердження Положення про комунальну установу «Об'єднаний трудовий архів» Більмацької селищної ради Більмацького району Запорізької області» було змінено назву та затверджено Положення про комунальну установу «Об'єднаний трудовий архів» Більмацької селищної ради Більмацького району Запорізької області.

Рішенням тридцять дев'ятої (позачергової) сесії сьомого скликання Підгірненської сільської ради Василівського району Запорізької області від 30.04.2020 № 10 «Про створення Трудового архіву Підгірненської сільської ради та затвердження Положення» створено трудовий архів на території Підгірненської сільської ради Василівського району Запорізької області.

Рішенням виконкому Кушугумської селищної ради Запорізького району Запорізької області від 02.07.2020 № 90 «Про створення Трудового архіву для зберігання документів ліквідованих підприємств Кушугумської селищної ради» створений Трудовий архів Кушугумської селищної ради Запорізького району Запорізької області.

Розпорядженням голови Новоолександрівської сільської ради Запорізького району Запорізької області від 26.06.2020 № 83/1 «Про визначення місця зберігання трудового архіву Григорівської сільської ради Запорізького району Запорізької області» ліквідовано трудовий архів Григорівської сільської ради, яка приєдналася до Новоолександрівської сільської ради в результаті об'єднання територіальних громад. Документи з цього архіву передані до трудового архіву Новоолександрівської сільської ради.

Рішенням тридцять першої сесії сьомого скликання Долинської сільської ради Запорізького району Запорізької області від 19.12.2019 № 9 «Про трудовий архів Долинської сільської ради Запорізького району Запорізької області» ліквідовано Трудовий архів Розумівської сільської ради, яка приєдналася до Долинської сільської ради в результаті об'єднання територіальних громад. Документи з цього архіву передані до трудового архіву Долинської сільської ради.

Рішенням сімнадцятої сесії сьомого скликання Пологівської міської ради Пологівського району Запорізької області від 24.07.2020 № 437 «Про трудовий архів Пологівської міської об'єднаної територіальної громади» було ліквідовано трудові архіви Басанської, Інженерненської та Семенівської сільських рад, які приєдналися до Пологівської міської ради в результаті об'єднання територіальних громад. Документи з цих архівів передані до трудового архіву Пологівської міської ради.

Рішенням сорок шостої позачергової сесії сьомого скликання Приазовської селищної ради від 25.09.2020 № 2 «Про прийняття установ, закладів та майна із

спільної власності територіальних громад сіл, селищ Приазовського району Запорізької області до комунальної власності Приазовської селищної ради» відповідно до рішення сорок сьомої сесії сьомого скликання Приазовської районної ради від 22.09.2020 № 17 «Про безоплатну передачу об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ Приазовського району Запорізької області до комунальної власності Приазовської селищної ради (об'єднаної територіальної громади)» Комунальне архівне підприємство «Трудовий архів Приазов'я» передане на баланс Приазовської селищної ради.

Рішенням десятої сесії сьомого скликання Розівської селищної ради Розівського району Запорізької області від 27.03.2020 № 19 «Про припинення шляхом ліквідації трудових архівів Новозлатопільської, Новомлинівської, Зорянської, Солодководненської, Азовської сільських рад Розівського району Запорізької області» припинено шляхом ліквідації вищезазначені трудові архіви. Документи передані до Трудового архіву Розівської селищної ради.

На підставі рішення п'ятдесят п'ятої (позачергової) сесії сьомого скликання Чернігівської районної ради Запорізької області від 20.10.2020 № 3 «Про передачу архіву ліквідованих підприємств, організацій та установ Чернігівського району Запорізької області, який знаходиться у Чернігівській районній раді Запорізької області, до Чернігівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області» рішенням шістдесят другої (позачергової) сесії сьомого скликання Чернігівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області від 05.11.2020 № 7 «Про затвердження акта приймання-передачі ліквідованих підприємств, організацій та установ Чернігівського району Запорізької області, який знаходиться у Чернігівській районній раді Запорізької області, до Чернігівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області» вирішено прийняти безоплатно архів ліквідованих підприємств, організацій та установ Чернігівського району Запорізької області до Чернігівської селищної ради. Функції з використання та збереження архіву покладено на загальний відділ селищної ради, до штату якого введено окрему посаду.

Станом на 01.01.2021 в Запорізькій області діє 63 трудові архіви при районних, сільських, селищних та міських радах, в т.ч. юридичні особи – 7.

У 7 районах області трудові архіви діють при районних радах, з них 3 – комунальні установи. При сільських, селищних, міських радах, які стали центрами об'єднаних територіальних громад - 34 трудові архіви у 14 районах: Більмацькому (1) Василівському (4), Великобілозерському (1), Гуляйпільському (1), Запорізькому (6), Кам'янсько-Дніпровському (3), Мелітопольському (7), Михайлівському (1), Пологівському (3), Приазовському (1), Приморському (2), Розівському (1), Чернігівському (1), Якимівському (2), з них 4 – комунальна установа (м. Приморськ, смт. Більмак, смт. Михайлівка, смт. Приазовське).

При сільських, селищних, міських радах, які не стали центрами територіальних громад, продовжують діяти 22 трудові архіви у 7 районах: Василівському (3), Запорізькому (1), Кам'янсько-Дніпровському (1), Мелітопольському (8), Пологівському (3), Приморському (5), Якимівському (1).

У 4 містах обласного значення (Запоріжжя, Бердянськ, Токмак, Енергодар) при архівних відділах міських (міст обласного значення) рад діють архівні підрозділи для зберігання документів ліквідованих установ, у м. Мелітополі діє трудовий архів виконавчого комітету міської ради.

Для забезпечення зберігання документів ліквідованих підприємств виділені приміщення загальною площею 2 тис. м².

У 2020 році вжито заходів щодо забезпечення належних умов для гарантованого збереження архівних документів, посилення пожежної та охоронної безпеки приміщень трудових архівів в районах:

отримання додаткових площею 37 м² та заміна приміщень архівосховищ загальною площею 266,4 м² (Василівський, Мелітопольський, Пологівський, Чернігівський райони, м. Мелітополь);

встановлення додаткового стелажного обладнання 20 пог.м. (м. Пологи);

встановлення охоронної і пожежної сигналізацій (Пологівський район, м. Мелітополь).

На зберігання до трудових архівів надходили документи ліквідованих організацій.

Протягом року прийнято на архівне зберігання понад 22 тис. справ з кадрових питань (особового складу) 150 ліквідованих підприємств. По кількості справ це майже у три рази більше, ніж у 2019 році, а по кількості установ на 25 % більше. З них архівними установами райдержадміністрацій та міськрад прийнято понад 19,5 тис. справ 48 ліквідованих організацій, трудовими архівами – понад 2,8 тис. справ 102 ліквідованих організацій. З 2016 року спостерігається тенденція приймання трудовими архівами на зберігання документів в цілому менше, ніж архівними установами райдержадміністрацій та міськрад.

Всього в трудових архівах і архівних установах райдержадміністрацій та міськрад області зберігаються документи, що утворилися в діяльності понад 7 тис. організацій. З них 3,3 тис. ліквідованих установ в трудових архівах; 3,7 – в архівних установах міських (міст обласного значення) рад та 158 – в архівних установах райдержадміністрацій (лева частка яких зберігається в архівному відділі Мелітопольської райдержадміністрації).

Загальний обсяг документів з кадрових питань (особового складу), що зберігається в трудових архівах та архівних установах райдержадміністрацій та міських (міст обласного значення) рад, понад 363,5 тис. справ, в т.ч. в трудових архівах – понад 233 тис. справ, в архівних відділах міських (міст обласного значення) рад – біля 126 тис. справ, в архівних установах райдержадміністрацій – 4,7 тис. справ (з них понад 3,7 тис. справ в архівному відділі Мелітопольської райдержадміністрації).

З 363,5 тис. документів з кадрових питань (особового складу) в відсотковому співвідношенні зберігається: 1% (4784 справ) в архівних установах райдержадміністрацій, 35% (125728 справ) – в архівних установах міських (міст обласного значення) рад і лева частка, не дивлячись на тенденцію останніх років до зменшення кількості прийнятих справ, - 64% (233023 справ) в трудових архівах. З них у свою чергу 22% (79672 справи) – в

трудовах архівах районних рад, 3% (10109 справ) – сільських, селищних рад, 39% (143242 справи) – рад об'єднаних територіальних громад.

Найбільша кількість справ зберігається:

в архівних установах міст обласного значення (від 10 тис. до 73 тис. справ);

в трудових архівах райрад: Веселівської, Вільнянської, Оріхівської, Токмацької (11 тис. – 20 тис. справ);

в трудових архівах сільських, селищних рад Василівського і Мелітопольського районів (від 2 тис. до 5 тис. справ);

в трудових архівах рад об'єднаних територіальних громад Більмацького, Василівського, Запорізького, Мелітопольського, Михайлівського, Якимівського районів (понад 12 тис. справ).

Про те, що трудові архіви мають велику соціальну значущість говорить те, що протягом року до них звернулося понад 6 тис. громадян.

За документами ліквідованих установ за 2020 рік трудовими архівами видано 14,3 тис. довідок (трохи більше ніж у 2019 році). З них 97 % виконано з позитивним результатом. З 2014 року до 2016 року спостерігалось незначне зменшення кількості запитів, але з 2017 року кількість запитів соціально-правого характеру залишається приблизно на одному рівні.

Найбільша кількість запитів виконана трудовими архівами рад об'єднаних громад – 7477, що складає більше половини (59 %) від усіх запитів, виконаних трудовими архівами. Трудовими архівами райрад – 4499, 36 %, сільських, селищних рад – 635, 5%,

Найбільшу кількість запитів виконано трудовими архівами Мелітопольської міської ради (1236), Веселівської (1002), Вільнянської (1105), Оріхівської (855) Токмацької (715) районних рад, Приазовської селищної ради (813).

Крім того, за документами ліквідованих установ надано 1718 архівних довідок на тематичні запити юридичних і фізичних осіб, з них 99% - з позитивним результатом. У відсотковому співвідношенні виконано:

трудовами архівами райрад - 406 запитів, 24%;

трудовами архівами рад об'єднаних громад - 1142 запити, 66 %;

сільських селищних рад – 170 запитів, 10%.

Разом з тим в діяльності трудових архівів є цілий ряд проблем та недоліків.

Юридичний статус окремих трудових архівів не відповідає чинному законодавству. Потребують реорганізації 5 трудових архівів, створених районними радами, що ліквідуються та 22 трудові архіви сільських та селищних рад, які будуть ліквідовані в результаті об'єднання територіальних громад.

Для забезпечення збереженості документів є необхідність у виділенні додаткових площ архівосховищ, відсутні приміщення для зберігання документів в окремих сільських радах. В більшості трудових архівів приміщення не охороняються, в них відсутні системи охоронно – пожежної сигналізації, вогнегасники, необхідно встановлення додаткового стелажного

обладнання, вхідних протипожежних дверей, відсутні пристрої для опечатування архівосховищ.

Необхідно вжиття заходів щодо забезпечення належних умов для гарантованого збереження архівних документів, посилення пожежної та охоронної безпеки приміщень трудових архівів.

Незакартонованими залишається 15% справ.

Вирішенню цих проблем можуть сприяти регіональні програми розвитку архівної справи, в яких необхідно передбачити кошти для створення належних умов для гарантованого збереження архівних документів, а також впровадження в практику роботи платних послуг, що дало б можливість заробити певні кошти на матеріально-технічне забезпечення архівних установ. Досвід розробки таких програм є в Більмацькому, Вільнянському, Гуляйпільському, Оріхівському районах.

Спостерігаються недоліки і в організації роботи трудових архівів. Значний масив документів зберігається в архівах в незашифрованому вигляді.

В ряді трудових архівів потребує удосконалення система обліку документів, які зберігаються в архівах, потребують переробки і удосконалення описи справ. Необхідно створення електронних баз даних на документи ліквідованих установ, спеціалізованих консультативних сторінок на веб-сайтах органів місцевого самоврядування.

Спостерігаються окремі недоліки в реєстрації запитів громадян.

Виконання комплексу робіт з організації приймання документів на зберігання, їх обліку, удосконалення системи довідкового апарату, своєчасного і якісного виконання запитів вимагає перегляду існуючої штатної чисельності трудових архівів.

Враховуючи зазначене, колегія Державного архіву Запорізької області

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити в цілому роботу трудових архівів області у 2020 році.

2. Основними напрямками розвитку архівних установ для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду (трудова архівів) Запорізької області, у 2021 році вважати:

1) Завершення процесу реорганізації трудових архівів, створених органами місцевого самоврядування, які ліквідуються в результаті об'єднання територіальних громад та районними радами, що ліквідуються і передавання документів, які зберігаються в цих архівах до трудових архівів, створених органами місцевого самоврядування, до яких приєднуються ліквідовані ради.

2) Приведення у відповідність до діючого законодавства юридичного статусу трудових архівів та розроблення положень про них у відповідності до Наказу Міністерства юстиції України від 02.06.2014 № 864/5 «Про

затвердження Типового положення про архівну установу сільської, селищної, міської ради, ради об'єднаної територіальної громади для централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду».

3) Вжиття заходів щодо посилення пожежної та охоронної безпеки, доступу до архівних приміщень і на їх територію, забезпечення надійної експлуатації архівних будівель, інженерних мереж та комунікацій.

4) Вжиття заходів щодо дотримання нормативних вимог до організації своєчасного обліку документів, що надходять на архівне зберігання, вивірення та уточнення облікових документів.

5) Посилення контролю за наявністю, станом і рухом документів, які зберігаються в трудових архівах, проведення планових перевірок наявності документів з оформленням їх результатів, шифрування документів згідно з описами справ.

6) Посилення контролю за обліком місцезнаходження, упорядкуванням та своєчасним передаванням на подальше зберігання документів ліквідованих підприємств, установ та організацій.

7) Посилення контролю за збереженістю документів про підтвердження трудового стажу із шкідливими умовами праці.

8) Своєчасне виконання звернень та запитів громадян та установ, організацій, підприємств.

9) Забезпечення комп'ютерною технікою та відповідним програмним забезпеченням, створення електронних баз даних, консультативних сторінок на веб-сайтах органів місцевого самоврядування, підключення трудових архівів до мережі Інтернет.

10) Систематичне підвищення кваліфікації архівних кадрів, запобігання проявам корупції.

3. Заступнику директора-начальнику відділу підготовки аналітичних матеріалів та документаційного забезпечення Ядловській Ользі до 03.03.2021 забезпечити підготовку проекту наказу про оголошення рішення колегії.

4. Контроль за виконанням рішення колегії покласти на директора Державного архіву Запорізької області Тедеєва Олександра.

Голова колегії

Олександр ТЕДЕЄВ

Секретар колегії

Антоніна ФЕДЬКО